

11: 10/11
12: 10/11
13: 10/11
14: 10/11
verkn.

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

P A N O R A M A

periode 1 april 1978 - 1 oktober 1978

Algemene en Kabinetsaangelegenheden

Staten-Generaal en Kamercommissie

In de Staten-Generaal kwamen in de verslagperiode geen rechtstreekse voor de Dienst van belang zijnde onderwerpen aan de orde.

De Vaste Commissie voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, kwam eenmaal - op 13 april 1978 - met de Minister van Binnenlandse Zaken in vergadering bijeen. Gesproken werd over de uitwijzing van drie Sovjetrussen wegens inlichtingenactiviteiten, de activiteiten van de Dienst met het oog op mogelijke Zuidmolukse acties alsmede de brief van Mevrouw te Amsterdam. Van de Vaste Commissie werden enkele klacht- c.q. verzoekschriften ter behandeling ontvangen.

Wettelijke regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten

De door de Minister-President ingestelde interdepartementale commissie ter voorbereiding van een wetsontwerp houdende regeling van de taak, organisatie, werkwijze en samenstelling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, waarin de Dienst door het hoofd van het Kabinet wordt vertegenwoordigd, is in de verslagperiode enkele keren bijeen geweest. De eerste ronde van haar werkzaamheden is thans zo goed als beëindigd. Mede met het oog op de te verwachten wettelijke regeling inzake de persoonsregistratie heeft een interne werkgroep - bestaande uit vertegenwoordigers van enkele bij deze materie nauw betrokken dienstonderdelen - een concept "Reglement Registratie Binnenlandse Veiligheidsdienst" opgesteld. Het ligt in de bedoeling dit concept ter bespreking in de commissie te brengen.

Procureurs-Generaal

Het Hoofd van de Dienst gaf tijdens een door hem zoals gebruikelijk bijgewoonde bijeenkomst van de Procureurs-Generaal een uiteenzetting over de jongste ontwikkelingen met betrekking tot de in nationaal en internationaal verband optredende terroristische groeperingen.

Contacten met publiciteitsmedia

In de gevallen dat daarom werd verzocht verstrekte het Kabinet van de Dienst achtergrondinformatie omtrent aangelegenheden waarbij de Dienst is betrokken, met name inzake terrorisme en spionage.

Benelux

De Bijzondere Commissie voor het Personenverkeer kwam één keer bijeen: de Subcommissie ad hoc eveneens één keer.

Besproken werden onder meer de volgende onderwerpen:

- de uitbreiding van de werkingssfeer van de overeenkomst van 11 april 1960 tot het verblijf van langere duur en de vestiging van vreemdelingen;
- de publicatie van de beschikkingen van de Ministeriële Werkgroep voor het Personenverkeer in het Benelux-Publikatieblad;
- de personencontrole aan de buitengrenzen van het Beneluxgebied;
- visumproblemen;
- signaleringssystemen met betrekking tot personen verdacht van terreurdaden en de uitwisseling van gegevens inzake diefstallen van paspoorten, die gebruikt worden voor terroristische doeleinden;
- bij de Raad van Europa in behandeling zijnde vraagstukken, verband houdende met het internationaal personenverkeer.

Reisbeperkingen ambtenaren

De interdepartementale werkgroep reisbeperkingen ambtenaren, waarin de Dienst door een medewerker van het Kabinet wordt vertegenwoordigd, zal naar verwacht voor het eind van dit jaar het resultaat van haar werkzaamheden in de vorm van een rapport aan de Minister van Binnenlandse Zaken aanbieden.

De relaties met buitenlandse diensten

Op 18 en 19 april 1978 vond in Brussel de voorjaarsvergadering plaats van het Nato Special Committee. Het Hoofd van de Dienst en een hoofdamtenaar namen aan deze vergadering deel.

Ultimo april 1978 vond er een tweede bijeenkomst plaats van de werkgroep die een studie maakt van de internationale samenhang tussen groeperingen en personen die steun verlenen aan terroristen en terroristische organisaties. De conclusies werden door het Hoofd van de Dienst ter kennis gebracht van de Hoofden van Veiligheidsdiensten van 9 Westeuropese landen, die op 9 en 10 mei 1978 te Parijs bijeenkwamen voor het halfjaarlijkse overleg.

Op 3 juli 1978 vond in Bonn de vergadering plaats van de hauts fonctionnaires van de TREVI-groep. Het Hoofd van de Dienst en de hoofdamtenaar belast met de zorg voor de buitenlandse betrekkingen namen aan deze vergadering deel.

Medio september 1978 volgde te 's-Gravenhage het gebruikelijke overleg tussen de Hoofden van de Veiligheidsdiensten uit de Benelux.

Gesproken werd over de samenwerking met instanties in de Bondsrepubliek die bemoeienis hebben met de terreurbestrijding.

In juli 1978 nam een vijftal jonge medewerkers van de Dienst deel aan een cursus in Londen, georganiseerd door de Britse dienst. Een tweetal medewerkers volgde in juni 1978 de 5e Europese cursus in Keulen; twee hoofdamtenaars van de Dienst traden op als inleiders.

In de verslagperiode werden er diverse bezoekers van bevriende diensten ontvangen; met name vanuit Australië en Canada werd veel belangstelling getoond voor de ervaringen van de Dienst op het terrein van de automatisering, de personeels- en loopbaanbegeleiding en op het gebied van het terrorisme.

In september 1978 werd een groep van 50 jonge officieren van de Police Nationale de France ontvangen. In samenwerking met Directie Politie van het Ministerie van Justitie werden inleidingen gegeven betreffende het terrorisme.

DIRECTIE B

CPN-internationaal

Sinds de CPN dit voorjaar met haar succesvolle campagne tegen de N-bom heeft blijk gegeven weer deel uit te willen maken van de communistische wereldbeweging, worden de traditionele betrekkingen met andere CP-en, met name met de CPSU, verder hersteld. Voor het eerst sedert vele jaren heeft deze zomer een viertal CPN-bestuurders zijn vakantie wederom aan de Zwarte Zee doorgebracht. Er viel een intensief verkeer te signaleren tussen de Sovjet-ambassade te Den Haag en de CPN-top, in het bijzonder het Tweede Kamerlid J.F. Wolff, die - zelfs in eigen kring- over deze contacten een zorgvuldig stilzwijgen betracht. CPN-afvaardigingen woonden in de afgelopen maanden de congressen bij van de Joegoslavische en Spaanse CP-en en bezochten de Oostduitse en Franse CP-en voor bilaterale besprekingen. Ook was de CPN present op consultatieve bijeenkomsten van CP-en uit de EEG-landen t.w. op 30 juni in Luxemburg en op 22 september in Brussel. Deze bijeenkomsten werden gehouden ter voorbereiding van de a.s. Europese verkiezingen.

Ondanks de contacten met Westeuropese CP-en blijkt de CPN afkerig van de ideeën van het "zogenaamde Euro-communisme". Illustratief was in dit opzicht het CPN-commentaar op de recente dissidentenprocessen in de Sovjet-Unie en op de herdenking van de Warschau Pact-inval in Tsjechoslowakije, die de partij vier jaar geleden nog principieel veroordeelde. Men zegt thans zich door dergelijke schoonheidsfouten in de socialistische wereld niet te laten verleiden tot "principelose beschuldigingen", men stelt dat daarover in de communistische wereld "verschillen van mening" moeten kunnen bestaan, die op den duur door onderling overleg oplosbaar zijn. De CPN vindt dat daardoor in geen geval afbreuk mag worden gedaan aan de communistische "internationale solidariteit" en de "actie-eenheid". Want het zijn juist de "NAVO-fanaten" en de internationale "reactie", die zulke zaken aangrijpen om "de koude oorlog te laten herleven" en de bewapeningswedloop op te voeren.

Tijdens een partijbestuurszitting op 9 juni verklaarde CPN-voorzitter Hoekstra dat de partij zich voortaan voornamelijk zal richten op de strijd voor de vrede, d.w.z. op de ondersteuning van de Sovjetrussische "vredespolitiek", waarvan hij alle andere partijtaken - dus ook de nationale belangenbehartiging - "afgeleid" verklaarde. Daarmee subordineert de CPN na meer dan dertien jaar haar nationale "autonomie"-politiek opnieuw aan de "internationale solidariteit".

Door de nieuwe oriëntatie van de CPN blijft er nog nauwelijks speelruimte over voor de pro-Russische dissidenten-organisaties in Nederland, die dan ook eerdaags wel zullen worden gelijkwideerd of in de een of andere vorm door de partij zullen worden overgenomen.

CPN-nationaal

De CPN, die sedert het partijcongres in januari j.l. streeft naar een zgn. "nieuwe coalitie", concentreert zich in dit kader steeds meer op activiteiten voor "vrede en veiligheid", zoals die door de CPSU wenselijk worden geacht. Na de geslaagde anti-N-bomactie tracht de partij, evenals het door haar gedomineerde "Stop de N-bom"-initiatiefcomité, - niet geheel zonder succes - zowel kerkelijke groeperingen (via het Interkerkelijk Vredesberaad, IKV) als de vakbeweging voor haar vredesacties te interesseren. Vanuit genoemd Initiatiefcomité werd in het voorjaar de aanzet gegeven tot de oprichting van een zgn. Permanent Overlegorgaan tegen de kernbewapening. Daarin werd naast het Comité en de CPN ook deelgenomen door P.v.d.A, PPR, D'66, PSP, CDA, Pax Christi, IKV en FNV. De CPN wist in dit brede samenwerkingsorgaan niet de sleutelpositie te bemachtigen, die zij in het Initiatiefcomité innam. Naar het voorkomt om de plaats in dit Permanent Overlegorgaan, dat toch al niet goed van de grond kwam, over te kunnen nemen doopte het Initiatiefcomité zich in september om tot "Samenwerkingsverband Stop de N-bom - Stop de Kernwapenwedloop", waarvan de Amsterdamse CPN-districtsbestuurder N. Schouten als secretaris optreedt.

Door de grote inspanningen voor het vredeswerk zijn andere partijtaken in de knel geraakt, wat onder andere te merken was aan de zwakke campagnes voor de Provinciale Staten en de Gemeenteraadsverkiezingen in maart en mei jl.. Naast andere oorzaken droegen deze zwakke campagnes er toe bij, dat het electorale CPN-éché bij de Tweede Kamerverkiezingen in 1977 bevestigd werd door slechte stembusresultaten van dit voorjaar.

De partij verkreeg slechts ca. 1½% van de stemmen en boekte daarmee een fors verlies aan zetels in Provinciale Staten en Gemeenteraden. Op sociaal economisch gebied beperkten de partijactiviteiten zich tot het ondersteunen van FNV-standpunten en -actie-initiatieven.

In een resolutie voor de PB-zitting van 19 augustus kwam men tot een voor de partij weinig bevredigende "Balans van de uitvoering van de op het congres voorgestelde partijpolitiek". Met uitzondering van de vredesactiviteit waren er slechts weinig zaken te vermelden waarmee succes was geboekt. In deze resolutie werd voor het eerst vermeld hoeveel mensen door de partij worden gecontributioneerd. Met het vermelde aantal 27.500 wil men kennelijk de indruk wekken dat de CPN bijna dubbel zo groot is als in werkelijkheid het geval is t.w. ± 15.000 leden. Het getal 27.500 omvat nl. het totaal aantal personen die op enigerlei wijze de partij al of niet geregeld financieel steunen dus leden en niet leden, die bijv. De Waarheid lezen of op andere wijze de partij af en toe financieel helpen.

Het Pro-Chinese communisme

De organisaties die tot de pro-Chinese communistische groepen in Nederland gerekend worden, hebben het niet gemakkelijk sinds de CP-China een pragmatischer koers ging volgen. Hun eerste probleem was het formuleren van een voor hun aanhang aanvaardbare politieke conceptie die in overeenstemming is met het belang dat Peking hecht aan Westeuropese politieke en militaire eenwording tegenover het dreigende "Sovjet-hegemonisme".

Een volgende moeilijkheid was de Chinese aandrang op te komen tot eenheid binnen het sterk versplinterende pro-Chinese kamp. De SP (Socialistische Partij, 800 leden) die wel een strak gedisciplineerde maar nauwelijks nog pro-Chinese partij is, verreed in het openbaar elke discussie over de politieke strategie. Zij distancieerde zich ook van het Chinese eenheidsstreven. De SP wordt naar buiten toe vooral gekenmerkt door haar activisme, dat zij via een aantal mantelorganisaties ontplooit. Deze opstelling is niet geheel zonder succes, getuige de resultaten van de SP bij de Gemeenteraadsverkiezingen in mei.

Drie splintergroeperingen, die zich aan de politieke lijn van Peking hebben geconformeerd, hebben de Chinese aansporingen tot organisatorische eenheid wel ter harte genomen. Zij zijn eind mei opgegaan in één organisatie, de KAO ml (Kommunistische Arbeiders-Organisatie ml) met als centraal orgaan "De Rode Vlag". Deze KAO ml heeft met het oog op verdere fusies inmiddels contact gezocht met drie andere organisaties, waaronder als belangrijkste de KEN ml (Kommunistische Eenheidsbeweging Nederland, ml, 200 leden).

De KEN ml, die zich ook geheel op de CP-China wil oriënteren, zal mogelijk op dit KAO ml-initiatief in willen gaan. Dit mede omdat zij bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen slechts 1100 stemmen wist te behalen. Een winstpunt voor de KEN ml was, dat zij bij de samenstelling van het nieuwe verenigingsbestuur, haar leidende positie in de Vereniging Nederland-China wist te behouden. Een ander succesje was de betrekkelijk brede belangstelling voor de manifestaties van het volledig door de KEN ml gedomineerde Comité "Denk aan Praag '68", dat de herdenking van de Warschau Pact-inval in Tsjecho-Slowakije aangreep om het Sovjet-"hegemonisme" aan de kaak te stellen.

TROTSKISME *****

Internationaal

Verwacht mag worden, dat in afwachting van het 11e Wereld Congres - juni 1979 - de komende periode een zekere stabilisering te zien zal geven in de ontwikkeling en activiteiten van de Vierde Internationale - Tendens Verenigd Secretariaat. Reeds gestarte campagnes en activiteiten zullen worden voortgezet, b.v. de campagnes rond het thema "minder werk met behoud van loon" (35-urige werkweek) en de deelneming van de trotskisten aan de anti-kernenergiebeweging.

De Internationaal Revolutionair Marxistische Tendens, ook bekend als de Tendens PABLO van de Vierde Internationale, stelt pogingen in het werk haar aanhang, o.m. in West-Europa, te vergroten. Nederlandse en Franse trotskisten, die tot deze stroming behoren, spelen daarbij de grootste rol.

Nationaal

De Internationale Kommunistenbond, IKB (Tendens Verenigd Secretariaat, 250 leden) heeft - vooral om propagandistische redenen - meegedaan aan de Provinciale Staten- en Gemeenteraadsverkiezingen dit jaar. Nergens werd de kiesdeler gehaald.

De overgang op een celstructuur is thans in een aantal plaatsen volledig gerealiseerd. De activiteiten en het optreden van de Nederlandse Sectie van de Vierde Internationale worden afgestemd op het creëren van een "links eenheidsfront" in Nederland.

Nederlandse Volksunie (NVU)

Nadat de NVU op 8 maart j.l. door de Rechtbank te Amsterdam tot een verboden organisatie werd verklaard, werd weinig meer van deze ultra-rechtse partij vernomen. Van plannen om onder andere naam aan de verkiezingen deel te nemen kwam niets, mede doordat voorzitter Glimmerveen toen een gevangenisstraf uitsat voor het verspreiden van discriminerende pamfletten.

Gastarbeiders

De Turkse U.T.I.D.

Op 15 mei 1978 werd de "Idealistische Turkse Arbeidersvereniging" (U.T.I.D.) opgericht door de in Rotterdam wonende Turk . Volgens de statuten wil de U.T.I.D. belangstelling wekken voor het Turkse nationalisme, de Turkse cultuur en de Islam. Tot dusverre heeft de U.T.I.D. zich in zijn activiteiten beperkt tot het houden van bijeenkomsten waarbij gewezen werd op bedreigde waarden zoals "het Turkendom" en "de Turkse staat". Van deze bijeenkomsten maakten godsdienstoefeningen deel uit. De U.T.I.D. moet gezien worden als een overkoepelende organisatie voor diverse Turkse groeperingen van rechtse of conservatieve signatuur, waaronder de ultra-rechtse "Partij van de Nationale Beweging" (M.H.P.). De genoemde is zowel voorzitter van de U.T.I.D. als van de M.H.P.. Deze laatste "partij" vormt in feite de kern van de U.T.I.D.. Zoals bekend betitelen politieke tegenstanders leden van de communistische "Turkse Arbeidersvereniging in Nederland" H.T.I.B. de M.H.P. en de jongere leden van deze "partij" gaarne als "Grijze Wolven".

Terrorisme

Rood Verzetsfront/Activistenkernen

De aanhouding in 1977 van de drie RAF-terroristen Folkerts en van en die respectievelijk op 16 en 13 oktober 1978 aan de Bondsrepubliek werden uitgeleverd heeft er toe geleid dat de kern van het Rood Verzetsfront (RVF) in de afgelopen periode veel energie heeft ontplooid om aan de zaak van de Rote Armee Fraktion grote bekendheid te geven. In nauw overleg met Mr. van het Medisch Juridisch Comité voor Politieke Gevangenen (MJCPG) die optrad als de voornaamste woordvoerder van het advocatencollectief dat de drie RAF-gedetineerden verdedigde, heeft de RVF-kern in de persoon van met name Ciska Eeken in dit kader verschillende acties opgezet.

Internationaal

Er is een hechte samenwerking tot stand gebracht tussen het RVF en prominente leden van het Internationaal Verdedigingscomité en het nauw daaraan gelieerde RAF-ondersteuningscomité in Brussel. Hoofddoel is hierbij het in gang zetten van een internationale publiciteitscampagne.

De contacten van medewerkers van de Sovjet-Ambassade met CPN-functionarissen en vertegenwoordigers van het Nederlandse Comité voor Europese Veiligheid en Samenwerking (NCEVS) werden voortgezet. Een bezoek van een delegatie van het NCEVS aan Moskou in september 1978 ging uiteindelijk niet door. Oorzaak daarvan was dat moeilijkheden ontstonden met de verstrekking van een visum aan een van de vier Kamerleden die met de NCEVS vertegenwoordigers naar Moskou zouden gaan.

Tengevolge daarvan werd aan de uitnodiging van het Sovjet Comité voor Europese Veiligheid en Samenwerking geen gehoor gegeven. Dit verwekte opnieuw ergernis bij de Sovjet-Ambassade.

Reacties van Sovjetzijde na uitwijzing inlichtingenofficiëren

De uitwijzing in april van dit jaar van Inturist-vertegenwoordiger en de medewerkers van de Sovjetrussische Handelsmissie en , allen behorend tot de Sovjetrussische militaire inlichtingendienst GRU, hebben weinig reacties van Sovjetzijde teweeg gebracht.

Zowel in de onderlinge contacten als naar buiten bewaarde men in de Sovjet Ambassade en de Handelsvertegenwoordiging een gedisciplineerd stilzwijgen, dat eerst na de perspublicaties over deze zaak verbroken werd.

Kennelijk heeft de uitwijzing de GRU enige problemen op personeelsgebied bezorgd. Thans, zes maanden later is nog geen opvolger voor aangekondigd.

In de vacature ontstaan door het vertrek van is evenmin voorzien. De functie van Inturist-vertegenwoordiger (van oudsher een post voor inlichtingenofficiëren gereserveerd) wordt tijdelijk vervuld door een dame, die voor zover bekend geen affiliatie heeft met een Sovjetrussische inlichtingendienst.

Duitse Democratische Republiek

Het aantal Oost Duitsers werkzaam bij de DDR-vertegenwoordiging in ons land en bij vestigingen van Oost Duitse staatsbedrijven in Nederland bleef vrijwel gelijk.

De contacten van medewerkers van de Oost Duitse Ambassade met Nederlandse politici, vakbondsfunctionarissen en vertegenwoordigers van de publiciteitsmedia werden voortgezet.

De frequentie van de contacten met de CPN nam iets af.

Opvallend was dat tot tweemaal toe vertegenwoordigers van Afrikaans bevrijdingsbewegingen, respectievelijk de ZAPU en het FLNC, steun zochten bij de Oost Duitse Diplomatieke Missie in Nederland.

Inlichtingenactiviteiten van DDR-vertegenwoordigers in Nederland werden in de verslagperiode niet vastgesteld.

Wel werd wederom geconstateerd, dat sommige ambassadeleden contacte cultiveren volgens patronen, die doorgaans door medewerkers van inlichtingendiensten worden gevolgd.

Een vertegenwoordiger van een Oost Duitse staatsfirma, die in ons land werkzaam is geweest, bleek kort daarna ten behoeve van een Oost Duitse inlichtingendienst in een bevriend land op te treden.

Oostduitse inlichtingendiensten proberen nog altijd gebruik te maken van de diensten van Oostduitse vrouwen die met Nederlanders in het huwelijk willen treden en die zich hier willen vestigen. Veelal wordt ook de medewerking gevraagd van hun (aanstaande) Nederlandse echtgenoten.

De inlichtingenactiviteiten van de Oostduitse diensten tegen Nederland worden nog immer bedreven en geleid vanuit de DDR zelf. Nederlanders die de DDR bezoeken en vooral degenen die het land meerdere malen binnen reizen lopen het risico aangesproken te worden door een Oostduitse inlichtingendienst. In verslagperiode kwam weer een aantal van dergelijke gevallen ter kennis van de Dienst.

De oudste dochter van een Oostduits-Nederlands gezin, woonachtig in de DDR kreeg het aanbod op kosten van een Oostduitse inlichtingendienst aan een West-Berlijnse universiteit te studeren. Daarna zou haar een functie op een DDR-Ambassade in een West-europees land in het vooruitsicht worden gesteld.

De Dienst blijft verder attent op de inlichtingenactiviteiten van Oostduitsers die voorzien van een valse - veelal Westduitse - identiteit in Nederland vertoeven.

Overige communistische landen

De Poolse inlichtingendienst is actiever geworden in het benaderen van Nederlanders, die het voornemen hebben met een Poolse vrouw in het huwelijk te treden. De Poolse consul blijft actief ten aanzien van de Poolse emigratie in Nederland. Zo trachtte hij bijvoorbeeld te voorkomen dat een Poolse emigrant de Poolse kolonie in Nederland zou vertegenwoordigen op het "Wereldcongres van Vrije Polen", dat in de maand juni jl. te Toronto in Canada gehouden werd.

De Tsjechoslowaakse vertegenwoordiging in Nederland toonde zich rond de herdenking van de tiende verjaardag van de inval van de Warschaupacttroepen in Tsjechoslowakije bijzonder bezorgd ten aanzien van negatieve publiciteit. Er werden maatregelen getroffen om te voorkomen dat ongewenst journalistenbezoek aan Tsjechoslowakije zou plaatsvinden. De Tsjechoslowaakse inlichtingen- en veiligheidsdiensten toonden belangstelling voor demonstraties en andere activiteiten rond de herdenking.

De in de afgelopen periode opgerichte Roemeense emigrantenvereniging in Nederland is, dankzij de inspanning van de Roemeense consul sterk pro het huidige communistische regime in Roemenië ingesteld.

De Cubaanse Ambassade, met name een aan deze Ambassade verbonden Cubaanse inlichtingenofficier, stond veelvuldig in contact met het voorbereidingscomité en een aantal leden van de Nederlandse delegatie naar het XIe Wereldjeugdfestival dat eind juli/begin augustus 1978 te Havana gehouden werd.

Begin augustus werd te Den Haag het tweede - anti-communistische - "Wereldcongres van Vrije Hongaren" gehouden. Hieraan werd deelgenomen door ca. 200 in het Westen verblijvende Hongaren. De Hongaarse inlichtingendienst bleek belangstelling voor dit congres te hebben.

Midden Oosten

Algemene situatie

De belangrijkste ontwikkelingen in het Midden Oosten - voorzover van belang voor de situatie rond het Palestijnse terrorisme - in het afgelopen half jaar waren:

- de Israëliëische inval in het zuiden van Libanon en de daarop volgende stationering van een U.N.O.-macht aldaar. Het feit dat de gematigde Palestijnen (met name "Al Fatah") niet willen optreden tegen de U.N.O.-macht, terwijl de radicale, op Irak georiënteerde Palestijnen dat wel willen, heeft geleid tot een gewapende confrontatie tussen gematigde en radicale Palestijnen in Libanon;
- de tegenstellingen tussen het radicale Irak en de gematigde Palestijnse organisatie "Al Fatah" (leider: Yasir Arafat). Deze zijn ertoe overgegaan hun diepe politieke meningsverschillen op gewelddadige wijze uit te vechten: over en weer vonden aanslagen op elkaars vertegenwoordigers (o.a. in Europa) plaats;
- de Amerikaans - Egyptisch - Israëliëische topconferentie in Camp David (begin september). Uit de aldaar genomen besluiten kan afgeleid worden dat de P.L.O. niet zal worden betrokken bij de oplossing van de problemen rond de West-bank en de Gaza-strook. Dit zal leiden tot radicalisering van de P.L.O. die kan uitlopen op de hervatting van terreurdaden buiten het conflictgebied.

Palestijnse activiteiten in Europa

Medio mei 1978 namen leden van het P.F.L.P. op het vliegveld Orly (bij Parijs) passagiers van "El Al" onder vuur. Medio augustus openden P.F.L.P.-ers in Londen het vuur op "El-Al"-personeel. Het is nog onduidelijk of de P.F.L.P.-leiding deze acties heeft bewerkstelligd.

Uit gegevens afkomstig van bevriende Westeuropese diensten kan worden opgemaakt dat verschillende Palestijnse organisaties de laatste maanden doende zijn om hun steunpunten in West-Europa te reactiveren en uit te bouwen.

Met nieuwe Palestijnse terreurdaden moet daarom ernstig rekening worden gehouden.

In Nederland bevinden zich enige Palestijnen, die met het P.F.L.P. sympathiseren. Er zijn aanwijzingen, dat zij proberen om in Utrecht een propagandacentrum te openen.

Iraakse activiteiten in Nederland

Bij de Iraakse Ambassade te Den Haag zijn vier veiligheidsagenten geplaatst, die in de functie van klerk op de Ambassade te werk gesteld werden.

Dit moet in direct verband gebracht worden met de door Palestijnen tegen verschillende Iraakse Ambassades en diplomaten gepleegde aanslagen.

De Directeur van Iraqi Airways, sette zijn
activiteiten ten behoeve van de Iraakse Ba'ath-partij in Nederland voort. Voorts bleef hij actief op inlichtingengebied.

Op grond van soortgelijke activiteiten werd een Iraakse diplomaat in Canada eind mei 1978 tot persona non grata verklaard en vees Engeland eind juli 1978 11 Iraakse inlichtingsofficieren uit.

Ook nu weer werden contacten tussen de Zuidmolukker en de Iraakse Ambassade vastgesteld. Omtrent de aard daarvan werden geen bijzonderheden bekend.

Zuidmolukkers

In de afgelopen periode werd door een aantal radicale Molukse jongeren een nieuwe organisatie opgericht, Goheba genaamd. Deze qua doelstelling revolutionaire organisatie tracht de grote achterban van jongere Zuidmolukkers, die nog steeds verdeeld is en weinig geïnteresseerd lijkt in het politieke gebeuren opnieuw te mobiliseren. Vooralnog geschiedde dit echter met weinig resultaat.

Door verschillende Zuidmolukse groepen werden in de afgelopen maanden pogingen aangewend om nieuwe contacten in het buitenland te leggen.

Ir. Manusama wil zich ook meer op het buitenland richten. Mogelijk is hij tot de overtuiging gekomen dat een reële kans op een erkenning van de RMS in Nederland niet aanwezig is.

Door de diverse terroristische acties in de afgelopen jaren heeft de Zuidmolukse problematiek een grote publiciteit en aandacht gekregen. Uiteindelijk heeft dit de Zuidmolukkers echter niet veel opgeleverd.

HOOFDAFDELING D *****

Commissie Herwaardering Vertrouwensfuncties

Met uitzondering van de Ministeries van Buitenlandse Zaken, Defensie en Verkeer & Waterstaat (PTT) waar zich overigens de meeste vertrouwensfuncties bevinden, zijn door de Commissie Herwaardering Vertrouwensfuncties in de verslagperiode de besprekingen met de andere departementen van algemeen bestuur nagenoeg afgerond.

Beveiligingsadviezen

Als gevolg van de beroering welke is ontstaan door de gijzelingsactie in het provinciehuis te Assen zijn op verzoek adviezen verstrekt ter beveiliging van diverse provinciehuizen en hoofdkantoren van vitale bedrijven.

Tevens is assistentie verleend aan de gemeentepolitie te Assen in verband met het geven van beveiligingsadviezen voor enkele gemeentelijke en andere gebouwen in deze gemeente.

In samenwerking met de betreffende militaire inlichtingendienst werden aanbevelingen gedaan ter beveiliging van enkele nieuwe Marineprojecten op scheepswerven.

Inspecties

In het kader van de verantwoordelijkheid voor de NAVO/WEU beveiliging werden inspecties uitgevoerd bij de Permanente Vertegenwoordiging bij de NAVO te Brussel, bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken (NAVO-WEU-archief) en de Nederlandse Ambassade te Washington.

Bij een electro-technisch bedrijf dat installatiewerksaamheden op in aanbouw zijnde Marineschepen verricht werd samen met de Marid een beveiligingscontrole uitgevoerd. In samenwerking met beveiligingsexperts uit Luxemburg en Ierland (de bij Eurocontrol betrokken landen participeren bij toerbeurt) zijn de beveiligingsvoorzieningen van het Eurocontrol hoofdkwartier te Brussel en het Upper Area Control Centre in Karlsruhe geïnspiceerd.

Vorming

In verslagperiode zijn oriëntatiecursussen georganiseerd ten behoeve van nieuwe beveiligingsfunctionarissen bij de industrie en de overheid en tevens voor aspirant ambtenaren van de Buitelandse Dienst.

Over het onderwerp beveiliging worden lezingen verzorgd voor de departementsleiding, Directeuren-Generaal, Hoofden van Dienst, e.a. van het Ministerie van Economische Zaken.

HOOFDAFDELING E

Algemeen

Het plaatsvervangend hoofd van de Hoofdafdeling bracht in gezelschap van de Hoofden van resp. de afdeling Opleiding en Vorming en van de afdeling Observatie in september een kort oriëntatiebezoek aan de Britse zusterdienst. Eveneens in september werd bezoek ontvangen van enige functionarissen van de Canadese R.C.M.P..

Afdeling Opleiding en Vorming

In de afgelopen periode werd een extra praktijkcursus gegeven ten behoeve van twintig kandidaten. Aan hen werd op 26 mei jl. het diploma uitgereikt.

Daardoor steeg het aantal bezitters van dit diploma afgegeven op grond van het Reglement Opleiding en Examens BVD tot 1361. Een beveiligings-instructiecursus werd gehouden voor nieuw administratief personeel van de eigen Dienst. Bovendien werd voor enkele afdelingen een aantal lezingen verzorgd over verschillende aspecten van de westerse democratie en de taak van de Dienst inzake anti-democratische stromingen en staatsgevaarlijke activiteiten. Docenten van de afdeling verleenden als gastsprekers medewerking aan onderscheiden opleidingsinstituten van de politie en de krijgsmacht.

Onder druk van de aanhoudende en zeer dringende vraag om meer cursisten toe te laten tot de normale BVD-opleidingen heeft de afdeling in mei 1978 een onderzoek afgerond naar de mogelijkheid gedurende een langere periode het aantal cursussen te verdubbelen. Daartoe moest het instructieprogramma enigszins worden gewijzigd en gecomprimeerd.

Om de uitvoering ervan ook bij ziekte van een docent te verzekeren werd de afdeling tijdelijk uitgebreid met een algemene medewerker, die tot taak heeft de cursusleider bij te staan in zijn voorbereidende en organisatorische werkzaamheden en die in geval van nood een aantal lessen voor zijn rekening kan nemen.

Met het gecomprimeerd instructieprogramma is eind augustus jl. begonnen. De eerste ervaringen zijn bemoedigend.

Afdeling Onderzoeken

Het personeelsbestand van deze afdeling blijft zorgen baren. In een kort tijdsbestek plaatsvindende interne overplaatsingen en functioneel leeftijdsontslag moest het aantal medewerkers betrekkelijk snel worden aangevuld. Daardoor bestaat thans ruim één derde van de bezetting uit jongere, nog niet voor alle werkzaamheden geschikte onderzoekingsambtenaren. Vijf vacatures konden nog niet worden vervuld. De wervingsactie voor nieuw personeel wordt voortgezet.

Door vertrek met functioneel leeftijdsontslag van het Hoofd van de afdeling per 1.9.1978 heeft een opschuiving plaatsgevonden. Voor de opgevallen plaats van inspecteur werd een medewerker uit de Dienst aangetrokken.

Afdeling Observatie

Een volledige controle op het personeel van de Oosteuropese vertegenwoordigingen in ons land, in het bijzonder op de zich daaronder bevindende inlichtingenofficieren en andere van inlichtingenwerk verdachte personen zal altijd wel een vrome wens blijven. Zestig procent van de volg- en observatieacties in de afgelopen periode was wederom gericht op leden van terroristische organisaties. Het is bemoedigend, dat vele bewoners van de wijken, veelal volksbuurten, waar deze lieden dikwijls hun toevlucht zoeken, medewerking ten behoeve van observatieacties verlenen, wanneer deze wordt gevraagd.

Er werd veelvuldig in een zeer goede harmonie met verschillende politie-instanties samengewerkt.

Bureau Vertalingen en Uitwerking

De werving van vertalers Maleis wordt voortgezet.

In mei 1978 slaagden 4 medewerkers na een studie van seven jaar met zeer redelijke cijfers voor een intern gehouden examen tolkvertaler Pools. Ter gelegenheid daarvan heeft het Hoofd van de Dienst aan de betrokkenen op 1 juni 1978 een desbetreffende verklaring (diploma) uitgereikt.

In september werd een aanvang gemaakt met een cursus Tsjechisch voor 2 nieuwe medewerkers. Voorbereidingen werden getroffen voor een cursus Servisch.

Het zoeken naar instructeurs Chinees en Arabisch wordt voortgezet.

AFDELING G

De automatisering van de Centrale Kartotheek nadert haar voltooiing. Alle speciale namenbestanden, Slavische, Chinese, Arabische en Molukse namen, en de Westerse namen tot en met de beginletter U zijn verwerkt in de computer en worden daarin geraadpleegd en bijgehouden. Op beperkte schaal wordt gebruik gemaakt van de identificatie- en selectiemogelijkheden die het geautomatiseerde bestand biedt.

Nieuwe projecten van geringer omvang staan op stapel:

- automatisering van enige afzonderlijke kaartbestanden;
- automatisering van de vastlegging van gegevens van Oosteuropese- en Arabische visumaanvragen.

Ten behoeve van een beveiligde periodieke verfilming van de computerbestanden, is bij KODAK een COM-recorder besteld (COM = Computer Output op Microfilm). Ook wordt de opslagcapaciteit in de computer uitgebreid met nieuwe schijvenapparatuur. Nu de personele opbouw van de afdeling G is gestabiliseerd, is de formatie in volledige orgaan- en functiebeschrijvingen vastgelegd.

AFDELING PERSONEEL

In juni jl. werd door H.BVD aan de medewerkers die zijn opgenomen in het roulatiesysteem (de ex-stagiairs) een uiteenzetting gegeven over de daarin aangebrachte vernieuwingen. Een belangrijk nieuw element is dat zij in de daarvoor geldende periode (3 tot 5 jaar) zelf hun voorkeur voor tijdstip en richting van een verplaatsing bij PZ mogen signaleren.

Op 10 juli waren de assistant director-general belast met personeelszaken van de Australische zusterdienst en de liaison-officer van die dienst de gast van H.PZ. Informatie werd uitgewisseld over rechtspositionele en beheersmatige aspecten van het personeelswerk.

De immer in omvang toenemende wervingsactiviteiten zowel in- als extern noopten tot afscheiding van deze functie van het bureau personeelszorg en onderbrenging in een zelfstandig afdelingsonderdeel.

De vervulling van vacatures in de personeelsafdeling baart nog steeds zorgen. Verheugend was het dat een jong jurist voor de vervulling van de reeds twee jaar vacante functie van chef bureau rechtspositie kon worden aangetrokken.

Het gaande houden van de dagelijkse zaken in het bureau rechtspositie vergt nog steeds het uiterste van de daar werkzame medewerkers.

De maatschappelijk werkster is op 1 augustus met ziekteverlof gegaan en zal - naar moet worden aangenomen - haar werkzaamheden niet meer hervatten.

Enkele aan de personeelsadministratie ontleende cijfers zijn - zoals gebruikelijk - in de bijlage opgenomen.

Overzicht betreffende het personeel behorende bij Panorama
1 april 1978 - 1 oktober 1978

<u>Uit dienst:</u>	17 mannen	¹⁶ 19 vrouwen
waarvan		
f.l.o.:	10 (2 lagere, 5 middelbare, 3 hogere ambtenaren)	4 (2 lagere, 2 middelbare ambtenaren)
op eigen verzoek:	2 (2 middelbare ambtenaren)	11 (8 lagere, 3 middelbare ambtenaren)
invaliditeitspensioen:	4 (2 lagere, 2 hogere, ambtenaren)	1 (1 middelbare ambtenaar)
overleden:	1 (1 lagere ambtenaar)	
<u>In dienst:</u>	18 (6 lagere, 10 middelbare, 2 hogere ambtenaren)	3 (1 lagere, 2 middelbare ambtenaren)

van bovenvermeld aantal werden 8 personeelsleden aangetrokken door tussenkomst van reeds in Dienst zijnde medewerkers c.q. dienstrelaties en 13 door advertenties.

Gedeeltelijke dagtaak: 1 man

60 vrouwen